

Oslo, 24. september 2021

Innspill til regjeringsplattform 2021

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- karsykdommer og demens, og er en interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen gratulerer med valgresultatet! Under følger våre innspill til regjeringsforhandlingene. På folkehelseområdet er våre viktigste saker en strategi for å redusere sosiale helseforskjeller, skolemat og daglig fysisk aktivitet i skolen. På demensområdet er våre viktigste saker et mer demensvennlig samfunn, herunder styrket kompetanse, kapasitet og kvalitet i eldreomsorgen, et investerings- og implementeringsløft i velferdsteknologi, styrket demensforskning, og styrket dagaktivitetstilbud til personer med demens.

Vi har samarbeidet med Norsk Sykepleierforbund om vårt krav til en strategi for å redusere sosiale helseforskjeller, styrket eldreomsorg og et velferdsteknologiløft, og begge organisasjoner stiller seg bak disse punktene.

Vi utdyper gjerne ved behov. I så fall, kan fagsjef Tone P. Torgersen kontaktes på: tone.poulsen.torgersen@nasjonalforeningen.no eller tlf.: 95 99 38 02.

Lykke til med forhandlingene!

Med vennlig hilsen

Mina Gerhardsen
Generalsekretær

Innsats for en bedre folkehelse

Redusere sosiale helseforskjeller: ny strategi

Det er store sosiale helseforskjeller i Norge. Inntekt og helse følger hverandre som en bratt trapp gjennom samfunnet, og ulikhetene øker. Sosiale helseforskjeller springer ut av sosiale ulikheter i seg selv, hvor ulike levekår og livssjanser påvirker muligheter og valg som til slutt resulterer i ulik helse. Disse forskjellene er samfunnsskapt, urettferdige og mulige å gjøre noe med. Regjeringen vil utjevne sosiale forskjeller og bygge ned barrierer som fører til sosial ulikhet i helse og livskvalitet.

Regjeringen vil:

- Legge fram en tverrsektoriell og forpliktende strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller.

Gratis, sunt skolemåltid

Et sunt kosthold er viktig for å fremme normalt vekst og utvikling, god helse og forebygge sykdommer. Det er en klar sosial profil knyttet til kostvaner. Ulikhetene er tydelige allerede fra barne- og ungdomsårene. Erfaringene med gratis frukt i skolen viste at ordningen bidro til utjevning av forskjeller og at foreldrebetaling førte til økte forskjeller. Mat på skolen vil sikre at alle barn får et sunt måltid om dagen, det vil være med på å utjevne sosiale helseforskjeller.

Regjeringen vil:

- Gi alle elever i grunnskolen et gratis, sunt skolemåltid hver dag / Innføre en nasjonal skolematordning som sikrer alle elever et gratis næringsrikt måltid som inkluderer frukt og grønnsaker.

Fysisk aktivitet i skolen

Barn og unge sitter mye stille på skolen og på fritiden. Det er god dokumentasjon på at regelmessig fysisk aktivitet fører til økt konsentrasjon, bedre læring og bedre skolemiljø. Ved å innføre daglig fysisk aktivitet i skolen for alle elever vil alle barn og unge, uavhengig av aktivitetsnivå på fritiden, oppnå minimumsanbefalingen for daglig fysisk aktivitet. Tidlig tilrettelegging for sunne helsevaner vil bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og forebygge sykdom.

Regjeringen vil:

- Innføre daglig fysisk aktivitet for alle elever

Et mer demensvennlig samfunn

Det anslås at det i dag er over 100 000 personer med demens i Norge, og antallet er forventet nær doblet innen 2040. For å møte denne utviklingen må vi legge til rette for et mer demensvennlig samfunn gjennom å bygge ut eldreomsorgen, sørge for aktivitetstilbud til personer med demens, og satse på velferdsteknologi og forskning.

Styrke kompetanse, kvalitet og kapasitet i eldreomsorgen

Vi har i lengre tid sett et økende gap mellom de behovene som skal møtes i de kommunale helse- og omsorgstjenestene og ressursene som er til rådighet. Det utgjør en trussel mot pasientsikkerheten og fører til stor belastning for pårørende. Det er stor og økende mangel på sykepleiere, helsefagarbeidere og støttepersonell. Høyt frafall og sykefravær, utstrakt bruk av deltid og vikarbruk hindrer nødvendig bemanningsstabilitet. Mangelen på effektive virkemidler hindrer ressursene å nå fram der behovene er størst.

Regjeringen vil:

- Utvikle nasjonale standarder for bemanning i sykehjem og hjemmetjenester som sikrer rett kompetanse, nok folk på jobb og hele stillinger.
- Ha en opptrappingsplan for bemanning i eldreomsorgen med vekt på at ressurser og kompetanse rettes inn der behovene er størst.
- Gjennomgå finansieringen av de samlede helse- og omsorgstjenestene i kommunene med sikte på at tjenestene utvikler seg i tråd med behovene.

Helse- og velferdsteknologi: et investerings- og implementeringsløft

Sektoren har akutt behov for et digitalt løft. Økt bruk av helse- og velferdsteknologi vil kunne bidra til økt selvstendighet og livskvalitet for pasientene, bedre bruk av helse- og omsorgstjenestens ressurser, og bedre arbeidsforhold for helsepersonell. Det satses imidlertid altfor lite, og for lite målrettet, på utrulling av hensiktsmessig teknologi. Både nasjonalt og lokalt må vi se en større vilje til å prioritere implementeringen. Ved siden av anskaffelsen av teknologiske løsninger må vi få økt involvering av pasienter, pårørende og personell, økt kompetanseutvikling, en bedre teknisk infrastruktur, og bedre tilgang på maskinvare som Pc-er, nettbrett, mobiltelefoner mm – i tjenestene.

Regjeringen vil:

- Gjennomføre et investerings- og implementeringsløft for velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenesten
- Øremerke midler som sikrer nødvendig digital utvikling og omstilling i helsetjenesten som strukturerte data/felles journalsystem, velferdsteknologi og GPS-sporing.
- Øke satsingen på utvikling av digital kompetanse for helse- og omsorgspersonell med egne kompetanseutviklingsprogrammer

Nasjonalforeningen for folkehelsen ønsker i tillegg å spille inn følgende saker:

Aktivitetstilbud til personer med demens

Passivitet og inaktivitet kan fremskynde symptomutviklingen hos demenssyke. Et godt aktivitetstilbud bidrar til mestring for personer med demens og kan, sammen med hjemmetjenester, være et viktig tiltak for å utsette innleggelse i sykehjem. Aktivitetstilbud bidrar til avlastning av pårørende, slik at de får mer overskudd til jobb og sosiale aktiviteter.

Regjeringen vil:

- Sørge for at alle med demens får tilbud om et individuelt tilpasset aktivitetstilbud.

Økt forskningsinnsats for å møte demens

Også internasjonalt representerer demens en stor fremtidig utfordring. Antall personer med demens er forventet økt fra 55 millioner i dag til 139 millioner innen 2050. Det anslås at kostandene knyttet til demens vil være 2,8 billioner amerikanske dollar innen 2030. Demens er en alvorlig, dødelig diagnose for den som rammes, og det finnes i dag ingen sykdomsmodifiserende eller kurerende behandling. Det er behov for en omfattende forskningsinnsats for å møte fremtidens økning i antall personer med demens, nasjonalt og internasjonalt.

Regjeringen vil:

- Ta en internasjonal lederrolle i forskningen på Alzheimer, demens og andre nevrologiske sykdommer.